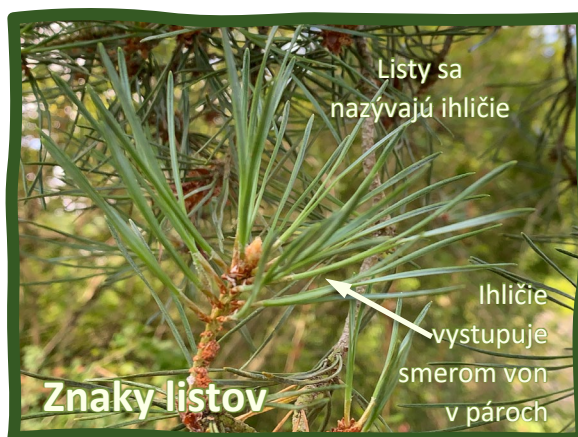

PLANT ID: Borovica lesná

Pinus sylvestris L.

Ihličnany sú skupinou nahosemenných rastlín

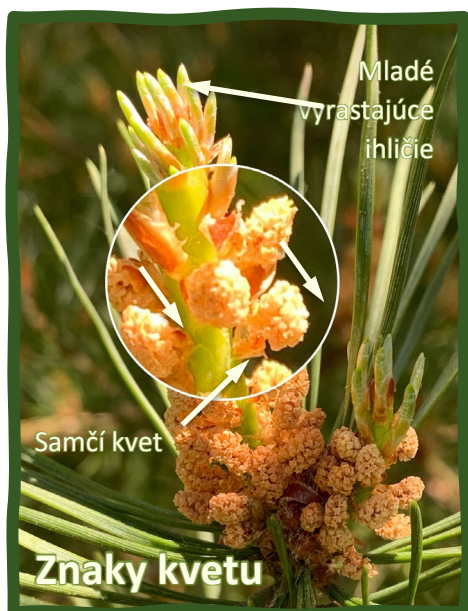

PLANT ID: Borovica lesná *Pinus sylvestris* L.

Čary: Predtým, ako sa kresťanstvo rozšírilo v severnej Európe, pohania verili, že vždyzelená povaha ihličnatých stromov - ako borovica lesná, reprezentovala nesmrteľnosť uprostred jesenného opadávania listov listnatých stromov.

V minulosti sa pováralo, že ak sa drevo borovice lesnej bude ťažiť počas fázy ubúdajúceho mesiaca, msiac ovplyvní aj obsah živice v strome. Dnes už vieme, že tok miazgy v rastlinách je čiastočne ovplyvnený Mesiacom.

Nie je jedovatá

Užitočné tipy na rozoznávanie:

Borovice sú charakteristické svojimi zoskupeniami ihličia, vyskytujúcimi sa po dvoch, troch až piatich v jednom trse. Počet ihličia odráža aj tvar šišiek

- šišky borovic s dvomi ihlicami vo zväzku sú malé a šupiny sa široko otvárajú.
- šišky s tromi ihlicami sú obrovské; obe sú oválneho a kužeľovitého tvaru a zostávajú na strome mnoho rokov.
- šišky s piatimi ihlicami majú tenké a poddajné šupiny a rýchlo opadávajú zo stromu.

Špeciálne znaky

Ihličie je prispôbené na zvládanie mrazov a sucha, pretože majú vložené prieduchy a voskovitú vrstvu na ochranu pred stratou vody, a preto môžu rásť v oblastiach s nízkymi zrážkami aj nízkymi teplotami.

Rozmnožovacie stratégie :

Opelenie: opelené hmyzom.

Šírenie semien: cicavcami, vtákmi a vetrom

PLANT ID: Borovica lesná

Pinus sylvestris L.

Základné údaje:

Súčasný stav: Minimálne riziko ohrozenia
Výskyt: Naprieč Európou a na Sibíri

Iné názvy

Ľudovo je známa aj ako sosna.

Popis rastliny (taxonómia)

Pinaceae – borovicovité – je najrozšírenejšou čeľaďou medzi ihličnanmi (*Coniferophyta*). Borovica lesná patrí do rodu borovic – *Pinus*. Ide o vŕdzelený strom elegantného tvaru s hubovitou korunou tvorenou skrútenými konármi pokrytými ihličím.

Kvitne: Od mája do júna.

Štruktúra kvetu: Na jar sú samčie kvety výrazne žlté, občas červené, a rastú v hustých zoskupeniach, kým na špičke konárikov sú samičie kvety ružové a postupne tmavnú.

Plody: Oválne až kužeľovité šišky – dlhé do 7,5cm, prvý rok zelené, v druhom roku drevnaté a sivohnedé, následne zostávajú na strome s otvorenými šupinami. Šišky potrebujú striedanie suchých a vlhkejších rokov, aby sa otvorili a rozšírili svoje semená.

List: Tvrdé ihličie tvoriace páry, modrozelené a tvorené jemnými vláknami. Dlhé približne 8cm, pri mladých stromčekoch do 14cm. Puky listov sú lepkavé od živice, špicaté a červenohnedé; niektoré môžu byť pokryté bielou živinou.

Prostredie: Napriek tomu, že ide o prirodzene sa vyskytujúci pôvodný druh v Škótsku a Európe, vyskytuje sa aj ako komerčne vysadený strom v rozsiahlych lesoch, alebo ako vysadené exempláre v mestských parkoch, záhradách a pri cestách. Borovica lesná je priekopníkom v obľubovaní narušenej pôdy chudobnej na živiny a môže sa vyskytovať až do výšky 2 600 m.n.m.

Čo si všímať

Je rozpoznateľná zďaleka vďaka výraznému červenooranžovému kmeňu a tmavozelenému ihličiu, ktoré sa vyskytuje v zhlukoch po dvoch na veľmi krátkom výhonku. Ihličie je u dospelých stromov kratšie ako 8 cm, ale u mladých stromčekov dlhšie. Farba a dĺžka sa často líši medzi stromčekmi a dospelými stromami

Ihličie má polkruhový profil.

Najlepší čas na zber/pozorovanie

- Vôňa borovice v teplom dni vám určite zdvihne náladu, rovnako ako šumenie ihličia vo vetre. Medzi borovicami sa dajú usporiadať skvelé pikniky a stanovačky!

Stonka a kmeň

Nižšie zvráskavená a sivohnedá, vyššie pri korune naberá oranžovo-hnedastý odtieň a povrch má šupinatejší.

Miesto v reťazci

Nektár zbiera hmyz, okrídlené semiačka jedia vtáky a cicavce.

DVOJNÍCI: Podobnými druhmi sú:

Na vidieku sa môžete stretnúť s dvomi podobnými druhmi borovic

Borovica čierna Nigra (*P. nigra ssp. nigra*) má taktiež ihličie v zväzoch po dvoch, no nemá oranžový odtieň kmeňa a dlhé ihličie má veľmi tmavé.

Borovica limbová (*P. cembra* L.) sa vyskytuje v Alpách a v Karpatoch a ihličie má podobnej dĺžky, no to sa vyskytuje v zhlukoch po 5, nie po dvoch ako u borovice lesnej.

PLANT ID: Borovica lesná *Pinus sylvestris* L.

Čo skrýva meno – časť latinského názvu - *sylvestris*, pochádza z gréčtiny a znamená, že tento strom rastie divoko v horách a lesoch.

Botanický glosár

Kôra – hrubá vonkajšia ochranná vrstva kmeňa.

Šiška – drevnatý kužeľovitý plod obsahujúci samičie rozmnožovacie časti – semená.

Filament – vlákno tyčinky, na ktorého konci je peľnica.

Zvrásnený – kmeň pokrytý puklinami.

Prieduch - pór na listov a stonkách pomáhajúci pri tempe výmeny látok z ovzdušia.

Nahosemenný - Rastliny, ktorých semená nie sú chránené semenníom alebo plodom.

Bližšie sa s borovicou lesnou môžete zoznámiť prostredníctvom náučnej filmotéky Pappusu.

Botanický glosár

Ihličie – “listy” ihličnanov, ktoré sa vyvinuli za účelom udržania väčšieho množstva voda, keďže redukciou povrchu znížili mieru vyparovania vody.

Ovulum – neoplozené vajíčko.

Peľ – jemné žlté čiastočky nachádzajúce sa na peľniciach tyčiniek.

Šupina – prvok, v ktorom je zasadené ovulum.

Tyčinka – samčia časť kvetu pozostávajúca z vlákna a peľnice

Semeno – oplodnené ovulum obsahujúce zárodok rastliny.

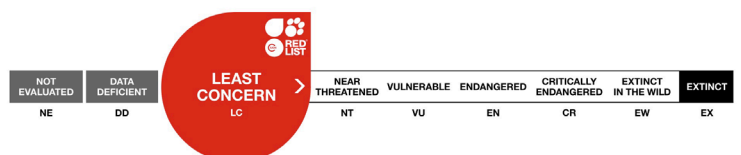
Psiturizmus – štúdium akustiky vetra v stromoch. Borovice majú špeciálny povznášajúci regeneračný a upokojujúci zvuk.

„Medzi rastlinami a stromami majú tie s veľkými listami tlmený zvuk; tie so suchými listami majú smutný zvuk; tie s krehkými listami majú slabý a nemelodický zvuk. Z tohto dôvodu nie je nič vhodnejšie na vietor ako borovica.“
Liu Chi (14.storočie - Čína).

Najstaršia – najväčšia – najvyššia: Najstaršia borovica lesná sa nachádza v bulharskom Pčelarove a má 589 rokov. Najvyššia borovica v Estónsku meria až 46 metrov a borovicu s najväčším obvodom nájdeme v Škótsku – 5,97 metra.

Aký je globálny výskyt - Zaberá územie od Španielska na západe po krajný východ Ruska, pričom jeho zemepisná šírka siaha na sever do Škandinávie (70 stupňov) a na juh do hôr španielskej Sierry Nevady (37 stupňov).

Globálne riziko vyhynutia (IUCN – Červená značka).
Bežný rozšírený druh, ktorému nehrozí environmentálne riziko.

Poznámka: Škála predstavujúca mieru ohrozenia vrby.

Kôra je dole hrubšia a viac zvrásnená

Mladé stromy sú vysoké a štíhle

Tvar stromu (habitus)